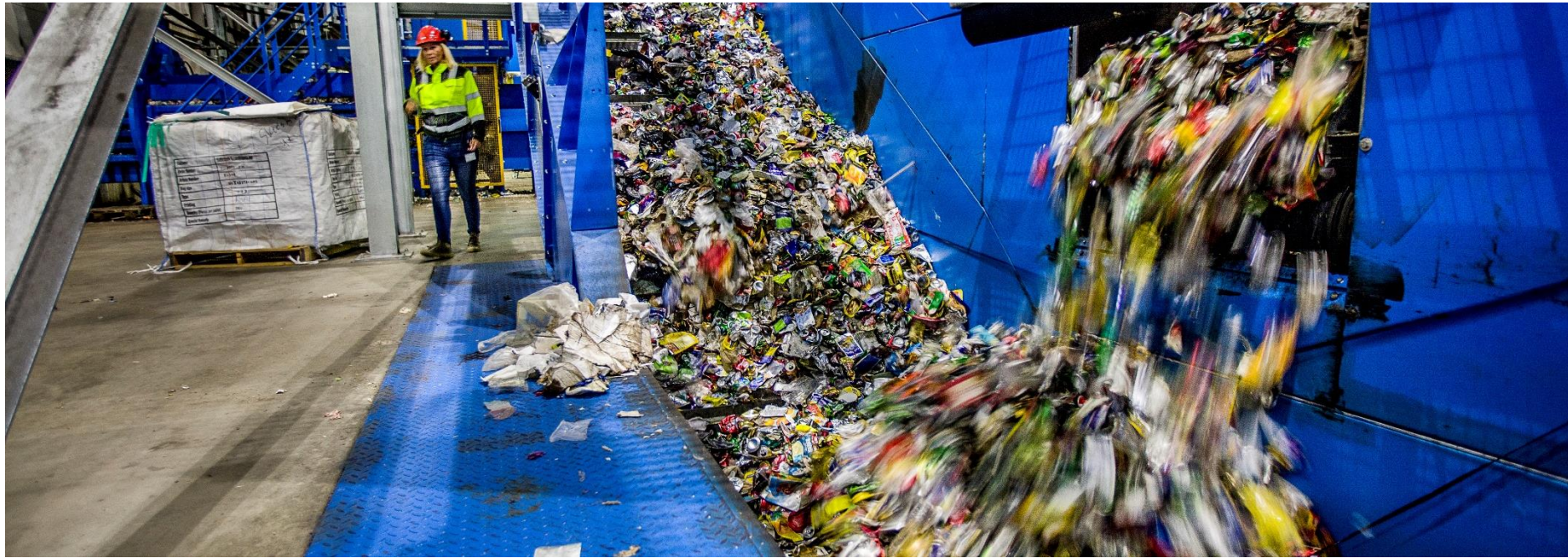

I 2015 bidro medlemsbedriftene til KS Bedrift avfall til

- 6 430 arbeidsplasser
- 6,2 milliarder kroner i verdiskaping
- 2,5 milliarder kroner i skatteinntekter

Aktivitet i en bedrift har positive effekter for andre

- Aktiviteten til medlemmene i KS Bedrift har betydning langt utover egen virksomhet
- Avfallsselskapene muliggjør at aktivitet i samfunnet og i bedrifter kan foregå på en miljøvennlig måte
- Ved siden av dette, bidrar bedriftene til sysselsetting, verdiskapning og skatteinntekter gjennom egne vare og tjenestekjøp

Syssettingseffekter

6 430 arbeidsplasser

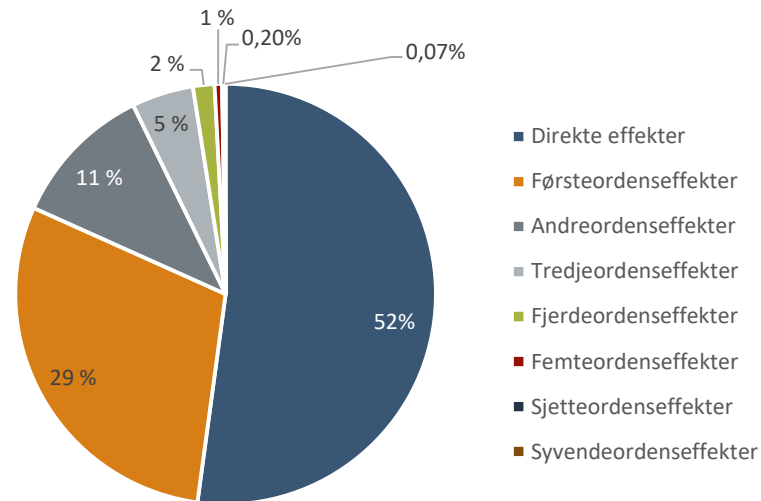
- De kommunale avfallsselskapene legger grunnlag for en betydelig sysselsetting der de er tilstede
- Nesten like store sysselsettingseffekter av den direkte aktiviteten, som vare- og tjenestekjøpene gir
- De indirekte effektene av avfallsvirksomheten er størst i tjenesteytende fylker

Fylker	Direkte effekter	Indirekte effekter	Totale effekter
Hordaland	505	316	821
Rogaland	415	358	773
Oslo	0	728	728
Akershus	179	410	589
Sør-Trøndelag	297	183	480
Nordland	250	103	353
Østfold	197	124	321
Oppland	229	81	310
Buskerud	147	142	289
Hedmark	202	76	278
Troms	169	76	245
Møre og Romsdal	84	147	231
Vest-Agder	103	96	199
Nord-Trøndelag	129	54	183
Telemark	72	77	149
Aust-Agder	95	48	143
Vestfold	17	114	131
Finnmark	79	35	114
Sogn og Fjordane	43	51	94
Totalt	3212	3218	6430

Verdiskapingseffekter

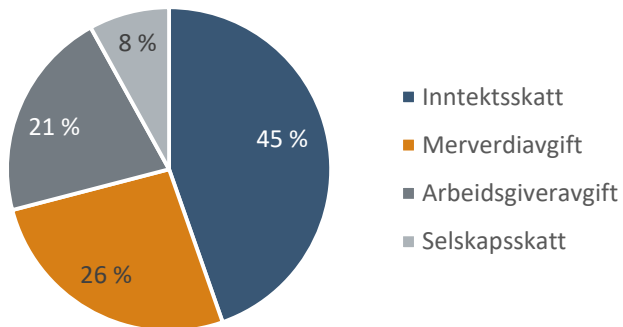
6,2 milliarder i verdiskaping

- **3,2** milliarder i direkte verdiskaping i 2015 som følge av avfallsselskapene egen aktivitet
- **1,8** milliarder i verdiskaping som følge av 5 milliarder kroner i innkjøp av varer og tjenester
- **1,1** milliarder kroner i verdiskaping som følge av vare og tjenestekjøp for 2,4 milliarder krone hos leverandørene til avfallsselskapene

Skatteeffekter

2,5 milliarder kroner i skatteeffekter

	Skatteeffekter – selskap (Mill. NOK)
Direkte skatteeffekter (selskap)	338
Førsteordens skatteeffekter (selskap)	638
Høyere ordens skatteeffekter (selskap)	395
Total effekt	1371

	Skatteeffekter - inntektsskatt (Mill. NOK))
Direkte skatteeffekter (inntektsskatt)	610
Førsteordens skatteeffekter (inntektsskatt)	305
Høyere ordens skatteeffekter (inntektsskatt)	190
Total effekt	1105

Fire trender som kan påvirke avfallsselskapenes mulighetsrom på mellomlang sikt

Scenario 1:

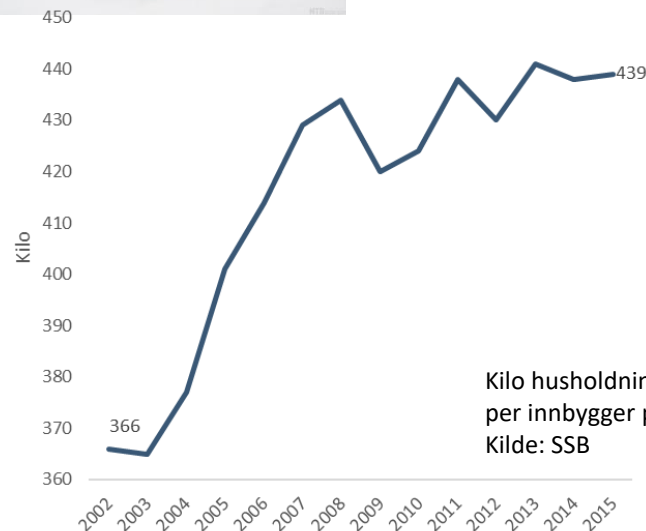
Det settes strengere krav til emballering av produkter

Beskrivelse

- Mengden avfall vi produserer, er nært knyttet til våre forbruks- og produksjonsmønstre
- I 2014 kastet vi totalt 563 000 tonn emballasje, mot 535 000 tonn i 2013. Det er den største økningen på ti år.
- Ifølge Miljødirektoratet er det aldri før registrert mer emballasjeavfall i Norge
- Den antatt viktigste driveren for økte avfallsmengder er økonomisk velstand og forbruk
- Demografiske endringer, som en økning i antallet enpersonshusholdninger, påvirker også mengden avfall vi produserer (f.eks. at varer pakkes i mindre enheter).

Fremtidsutsikter

- EU og Norge har mål om å materialgjenvinne 70 % av kommunalt avfall og 80 % av emballasjeavfall innen 2030
- Reduksjon av emballering støtter opp om avfallshierarkiets første punkt, som er å lage mindre avfall

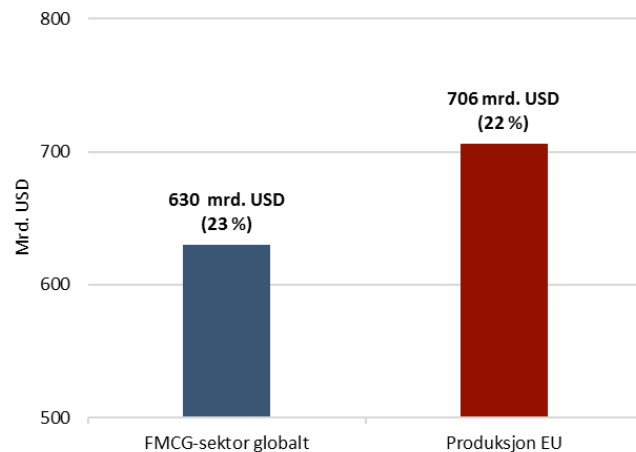
Kilo husholdningsavfall per innbygger per år.
Kilde: SSB

Scenario 2: Kretsløpsøkonomien påvirker mengden avfall som går til avfallsanleggene

• Beskrivelse

- Sirkulær økonomi blir den dominerende tankegangen og det settes fokus på å redusere initial ressursbruk og sikre gjenbruk av overflødige og/eller ressurser som har mistet sin opprinnelige funksjon
- Gjenvinning reduserer klimautslipene og øker industriens konkurranseevne
- Kan føre til materialbesparelser tilsvarende 630 mrd. USD årlig i EU og 700 mrd. USD årlig i FMCG-sektoren (fast-moving consumer goods) globalt
- Når det å tenke sirkulær ressursbruk gir konkurransefordeler for industrien skjer det noe
- Avfall som begrep endre seg og mye av fall klassifiseres i dag som en ressurs med en plussverdi
- Fokus på reduksjon av avfall og gjenbruk kan føre til at avfall tilnærmet fjernes
- Dette vil påvirke utviklingen av hvordan avfall håndteres og utvikling av anleggene

Figur 1: Årlige kostnadsbesparelser ved sirkulær ressursbruk.
Kilde: Ellen MacArthur Foundation

Scenario 3: Avfall kjøpes og selges i økende grad på et internasjonalt marked

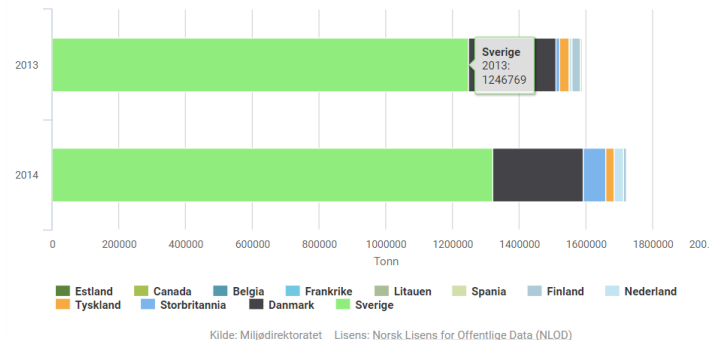
Beskrivelse

- Avfall er en ressurs og en handelsvare
- Eksport av avfall har økt betydelig de siste årene. Det meste av avfallet går til energiutnyttelse i Sverige, noe destrueres i Finland eller Danmark og noe gjenvinnes eller behandles andre steder i Europa, blant annet i Tyskland.
- Den største økningen gjelder restavfall som eksporteres til Sverige for energiutnyttelse. Mer enn 40 prosent av all avfalleksport fra Norge er restavfall til Sverige.
- Behovet for avfallsanlegg med spesialisert kompetanse på utvalgte fraksjoner kan bli en økende trend etter hvert hvis stadig flere fraksjoner og komponenter får en egen avfallshåndteringsplan

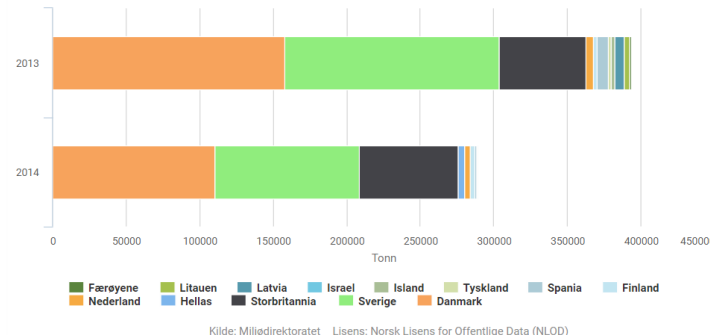
Fremtidsutsikter

- Norge er et lite land, og i mange tilfeller er det ikke lønnsomt å bygge egne norske behandlingsanlegg.
- Særlig anlegg for materialgjenvinning av avfall krever ofte store volumer av den aktuelle avfallstypen for å ha lønnsomhet.
- Regelverket i EØS-området stiller også strenge miljøkrav til avfallsbehandling, noe som ofte krever kostbart renseutstyr og nødvendiggjør større volumer for å forsvare investeringene.

Eksport av avfall fra Norge fordelt på mottakerland

Import av avfall til Norge fordelt på avsenderland

Scenario 4: Matavfall som innsatsfaktor står under press

• Beskrivelse

- Regjeringen har pekt på biogass som en av de nye næringsveiene, som både skal gi grønn verdiskaping og utslippskutt i ikke-kvotepliktig sektor
- I følge Avfall Norge kan økende avfallsmengder fra husholdninger, næring, havbruk, skogbruk og landbruk i Norge kan generere 10-12 TWh, noe som tilsvarer 20 prosent av innenlands drivstofforbruk i dag
- **En satsning på biogass som drivstoff fordrer at det investeres i anlegg som produserer biogass og at det finnes et marked for biogass**
- Internasjonalt regnes Sverige som ledende når det gjelder anvendelse av biogass i transportsektoren. Allerede i 1997 ble satt i drift anlegg som produserte biogass som ble brukt i busser og i kommunale kjøretøy
- I Norge kaster vi over 350 000 tonn mat som burde vært spist fra matindustrien, dagligvarehandelen og hos forbrukerne.
- Det er et betydelig fokus på reduksjon av matavfall noe som kan bidra til at tilgangen til råstoff reduseres
- Prisen på biogass som drivstoff må sees opp mot andre utslippsfrie alternative som hydrogen og elektrisitet

Andel matsvinn fordelt på kilde. Kilde: Matsvinn.no

